

Információ a koronavírus (COVID-19) járványhelyzettel kapcsolatban autoimmun myasthenia gravisban szenvedő betegeknek

Magyar Neuroimmunológiai Társaság (MANIT)

Frissítve: 2020.03.19

A koronavírus terjedése és a kialakult világméretű járvány különösen érzékenyen érinti az időseket és a krónikus betegeket, köztük kiemelten az immunoszuppresszív kezelésre szoruló autoimmun betegeket. Az alábbiakban szeretnénk hiteles tájékoztatást közreadni a koronavírus fertőzéssel (COVID-19) kapcsolatban Myasthenia Gravisban szenvedő betegeink számára:

A koronavírus terjedését folyamatosan követjük. Mint tudják, a helyzet állandóan változik és sok a bizonytalanság, az alábbi javaslatokat a rendelkezésünkre álló adatok alapján alakítottuk ki. Az anyag rendszeres frissítését tervezzük, ha újabb szempontok merülnének fel.

Gyakorlati szempontok

A magyar kormány operatív törzsének ajánlásait szigorúan be kell tartani! A tájékoztatást, aktuális adatokat megtalálják a <https://koronavirus.gov.hu/> internetes oldalon.

Angolul/franciául beszélő betegeink a WHO ajánlásokat is közvetlenül elolvashatják, az alábbi linken: <https://www.who.int/news-room/q-a-detail/q-a-coronaviruses>

A **koronavírus** a béta-koronavírusok családjába tartozó SARS-CoV-2 hivatalos elnevezésű RNS vírus. A vírus által okozott betegséget az angol rövidítés alapján COVID-19 névvel illetik.

A vírus terjedése alapvetően emberről-emberre történik, kisebb mértékben vírussal szennyezett felületekről. Cseppfertőzésről van szó, a fertőzött egyén légutaiból köhögés, tüsszentés kapcsán a levegőbe jutó cseppecskék révén történik a fertőzés terjedése a beteg közvetlen közelében tartózkodó egyénekre. A legnagyobb kihívást ennél a fertőző betegségnél is az jelenti, hogy a betegség tüneteinek a megjelenése és így az izolálás megtörténte előtt is már fertőzhet a megfertőződött személy.

A betegség tünetei a kontaktust követően 2-14 nappal jelennek meg, vezető tünet a láz, köhögés és/vagy légzési nehezítettség (nátha nélkül).

Ha úgy gondolja, hogy Ön elkapta a koronavírus fertőzést, vagy kontaktusba került bizonyítottan fertőzött beteggel, akkor **telefonon** lépjen kapcsolatba a háziorvosával, légzési nehezítettség esetén az Országos Mentőszolgálattal, és feltétlenül tájékoztassa őket ezekről az adatokról, csakúgy, mint arról, hogy Ön Myasthenia Gravisban szenved.

Az Emberi Erőforrások Miniszterének ajánlása alapján a egészségügyi vészhelyzet alatt betegekkel telefonon és interneten keresztül tartják a kapcsolatot az egészségügyi intézmények, szakemberek, Myasthenia Központok.

Stabil állapot esetén, ha új panasz nem jelentkezik, akkor a szakorvosi javaslatokat, recepteket elektronikusan el tudják juttatni Önöknek.

A Myasthenia Gravisban szenvedő betegek az egészséges egyénekhez képest feltehetően nagyobb kockázatnak vannak kitéve abban a vonatkozásban, hogy egy esetleges fertőzés kapcsán súlyosabb tüneteik alakuljanak ki.

A rizikó mértékét befolyásoló tényezők: a beteg életkora, az alapbetegség (MG) súlyossága és típusa, az alkalmazott kezelések és az egyéb kísérő betegségek.

A myastheniás betegek többsége 50 év felett van, és sokan közülük az immunrendszert gyengítő, ún. „immunoszuppresszív“ kezelésben részesülnek. A légzőizmok potenciálisan érintettek lehetnek myastheniában, és a tünetek fokozódhatnak egy esetleges fertőzés kapcsán, különösen, ha a fertőzés a tüdőt érinti. Az immunoszuppresszív kezelések (szteroid - Medrol, Metypred, Prednizolon; azathioprin - Imuran; mycophenolat mofetil - Myfenax, Cellcept; cyclosporin - Sandimmun; tacrolimus - Prograf; methotrexat - Trexan; rituximab - Mabthera) okozta rizikófokozódást nehéz megbecsülni, ugyanakkor ezen kezelések elhagyása biztosan magas rizikót jelent a Myasthenia Gravis betegség rosszabbodásának vonatkozásában.

Általános szempontok:

- az önkéntes karanténra, gyakori kézmosásra, fokozott higiénés odafigyelésre, betegekkal történő kontakt elkerülésére stb. vonatkozó tanácsokat megtalálják a <https://koronavirus.gov.hu/> oldalon;

Kezeléssel kapcsolatos szempontok

- Ha betegsége remisszióban van (tünetmentes állapot) vagy csak minimális tünetei vannak és nem szed semmilyen gyógyszert, akkor az általános tanácsok szigorú betartásán kívül egyéb teendője nincs;
- Általános szabály, hogy a beállított kezelésen semmi esetre ne változtasson anélkül, hogy kezelőorvosával konzultálna!
- A tüneti terápia: **pyridostigmin - Mestinon** nem befolyásolja az immunrendszer működését, nem gyengíti azt, így ezt a kezelést mindenképpen folytatni kell!
- **Immunoszuppresszív gyógyszeres kezelés** (vagy azok kombinációja): szteroid, azathioprin, mycophenolat mofetil, cyclosporin, methotrexat vagy tacrolimus szedése eseténszedje be továbbra is a gyógyszereit. Nem tudjuk, hogy ezek a gyógyszerek milyen mértékben fokozzák a koronavírus fertőzés kockázatát, de a szakértők véleménye megegyezik abban, hogy a gyógyszerek elhagyása okozta myastheniás állapotrosszabbodás nagyobb veszélyt jelent nagy valószínűséggel a betegeink számára, mint a potenciális fertőződés a koronavírussal.
- **Rituximab - Mabthera** - kezelés alatt a vírusinfekciók rizikója mérsékelten emelkedik, így potenciálisan a koronavírus fertőzésé is. Ugyanakkor a kezelés segít abban, hogy a MG betegség remisszióban/stabilan maradjon. Ezt a két faktort kell mérlegelni akkor, amikor a kezelés aktuális folytatásáról és annak időzítéséről döntenek, ami mindenképpen a kezelőorvos feladata. Ha Ön Mabthera kezelés alatt áll, és a következő kezelés a közeljövőben aktuális, feltétlenül vegye fel a kapcsolatot kezelőorvosával!
- Az egyéb kísérő betegségek, elsősorban cukorbetegség, daganatos betegségek, légzőrendszeri/tüdő betegségek további rizikót jelentenek, ezen betegek kiemelt figyelmet érdemelnek, kérjük, házi orvosukkal tartsák a kapcsolatot, fontos, hogy ezen kísérő betegségek is egyensúlyban legyenek! (Ezen betegségek kezelésére alkalmazott gyógyszereiket - vérnyomás csökkentő, antidiabetikum, stb. - ne hagyják el és ne változtassanak azok adagján a házi orvossal/kezelőorvossal történt egyeztetés nélkül!)
- **Plazmaferezis kezelés, IVIG** kezelés általában, a jelenlegi helyzetben pedig különösen csak súlyos akut myastheniás állapotrosszabbodás esetén jön szóba, ezen kezelések nem fokozzák a koronavírus fertőzés kockázatát.

- A **vitaminok** megelőző hatása ugyan nem bizonyított egyértelműen, de C-vitamin, D-vitamin fogyasztása javasolható.

A félelem és pánik rossz tanácsadó, semmiképpen nem szabad megengednünk, hogy ez eluralkodjon rajtunk! Felelőséggel tartozunk magunkért és másokért, ezért: tartsuk be az előírásokat, maradjunk otthon, lehetőség szerint családtagjainkkal együtt, myastheniás beteg semmiképpen ne kerüljön kapcsolatba semmilyen fertőzésben szenvedő beteggel, vigyázzunk magunkra és szeretteinkre, tartsuk a kapcsolatot telefonon, interneten a barátainkkal, rokonainkkal, betegtársainkkal, mozogjunk lehetőség szerint lakásunkban is rendszeresen, étkezzünk mértékletesen és egészségesen! Vigyázzon mindenki magára, szeretteire és vigyázzunk közösen Beteginkre, Időseinkre!

Prof Komoly Sámuel
MANIT Elnöke

dr. Rózsa Csilla PhD
MANIT Myasthenia
Gravis Szekció Elnöke

dr. Trauniger Anita PhD
egyetemi adjunktus
PTE Neurológiai Klinika

Felhasznált források:

www.myaware.org

www.myasthenia.org

<https://dmg-online.de/>

<https://www.who.int/news-room/q-a-detail/q-a-coronaviruses>